

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קב.

עין משפט
נר מצוה

צד א ב ג מ"פ ס"ה
מה' שמעון הלכה
י'
צד ד מ"פ ס"ה מהלכות
ע"ז הלכה א סמג
לפון מה טושי"ע ד"ר ס'
קמח ספיק' א:
צד ה מ"פ ס"ה מהלכות
מכירה הלכה ז סמג
עשין פז טושי"ע ח"מ ס'
קף ספ"י יא:

מוסף רש"י

סחם עצים להסקה הן
עומדין. סחם עצים של
הסקה להסקה נמנו לבריות
וסתמן לאו להאיר קיימו,
הלכך לא נתמנה זהו
קדושת שביעית מעיקרה
ואפילו לקטן להאיר (סוכה
יג.). ועצים להסקה
תנאי היא. ועצים להסקה
גופיהו שהתנאי אחר
ביעורן. תנאי היא א'
נבדו זהו שביעית או לא,
לדאכל תנאי דריש לנס
דומיא דלמילי, למעוטי
כל שהתנאי אחר ביעורו
בדרשין לעיל, ומהאיה
בדרשין אחרות, עצים,
ואיכא דלא ממעט מיהא
אלא דבר שאין התנאי
בכל אדם, כגון
מלוגמא וזילוף ואפיקטיון,
ואני שמעתי מרבותי
שהיו גורסים וסחם עצים
להסקה נמנו תנאי היא,
וכן כתיב בכל הספרים,
ותרומתי ממנו בכל ידיו
שטות הש"ס לשהיה כפי
דבריהם ואני ידעתי ונאמתי
גירסא זו בספר כנס
יהודה כמנהגו כבוד ופסד
ישועות של דברי תלמי
מנחם כבוד ואינו מורה
וכן נראה בעיני (שם). לא
למשנה. ג' שטות פשתן
בין של שביעית (שם). ולא
לכנסו. לכנסו בגדים
בין של שביעית (שם).
יצא משרה וכבוסה
שהתנאי אחר ביעורן.
ששעשה ששורה בגדים
או הפשתן בין שטת אחת
תבדל ואפ"ל ו' והתנאי
הוא עד שלשה בגדים
(שם). למלוגמא. לרשואה
(שם). ששורה בכל אדם.
שהלך דריש לה, כמו
למילי שטות בכל אדם
(שם). ומצינו אף את
המלוגמא שאינה שורה
בכל אדם. שאין הכל
חולין (שם). ולא לזילוף.
בין ששטות בגדים לרש
בין ששטות בגדים לרש
הוא, והוא גופיהו
לפיקטיון טיפ' זין, מן האוכל
יותר מדי מוציא ומקיא
(שם). במאן כר' יוסי.
ללא ממעט אלף הנאה
שאנה שיהי בכל, והן
נמי אינם אלף לנזק
חולי ואינסופים, והיו תנאי
לעיל, לנזק לא הנאה
שביעית אלף דבר שהתנאי
וביעורו היה, לדרשין ליה
נמי הכי והיתה שטת הארץ
טובת דבר שטות אלף לנס
דומיא דלמילי, שהתנאי
וביעורו שיהי ולא נעצם,
ור' יוסף דריש הכי והיתה
שטת הארץ טובת מיה
כל ששטת מקטפי מיה

ה"ל בקונטרס במס' סוכה (דף מ. וס"ט) אמר רב כהנא ועצים
ההסקה תנאי היא בו'. וכן עיקר פי' כל עצים שביעית
הוא פלוגמא דתנאי אי אית זהו קדושת שביעית דכיון דטעמא
דשרינא להו היינו משום דהגתא אחר ביעורן אס כן לרבי יוסי
דלית ליה דרשה דהגתא וביעורו
שזה לענין פירות שביעית ה"ל לא
דריש לה לענין דלא לחול קדושת
שביעית ואס דאמר לר' יוסי היאך
מותירין עצים בארץ ישראל להסקה
בהן תנאי והלא יש בהן אסור
שביעית לאחר הביעור וי"ל דבטלי
בשאר עצים דשאר שנים ועוד וי"ל
לפי גירסת הספרים ועצים להסקה
תנאי היא פירוש עצים שיש בהם
קדושת שביעית כגון לולב דהתנאי
וביעורו שזה דתמיה יאיר לכדו זה
את היתב אס מותר להסקה דהוי
הנאה לאחר ביעורו או לא דתנאי
אין מוכרין פירות שביעית כו' הרי
לרצון אסור להסקה מידי דהוי
אמשרה וכביסה ולר' יוסי מותר לכל
שאר עצים לדבריה הכל אין בהן
קדושת שביעית אלא טעם אין מיושב
דכי הרי דר' יוסף דריש לנס לכל
דרישם אפירות שביעית ולא בעי
לנס דומיא דלמילי הרי נמי לענין
לחול קדושת שביעית על כל דבר
שהוא לנס דמ"ש דהא כוליה חד
קרא הוא והיתה שטת הארץ לנס
לכללה וגו'. אין סדר דמשנה.
דפשתים הנה שונה שלל על הסדר
ושנא תמיהה שנה ז"מ ואמר ד"ק
אלו דלא א"ח סדרן רבי על הסדר
כדדייק דריש (פרק) שבעות (דף ז:)
מכדי תנאי ממכות קלילין כו' י:
גבי הלכתא פסיקתא. מיהא
אמאי קרי לה הלכתא פסיקתא
להיא כלל החזון בו ידו על התחתונה
הא פסקה האומרים (ב"מ דף עו:)
מוקמינן לה כי מחלוקת כרבי דוסא
ורצנן פליגי עליה ומוכח התם דרז
לא סבר לה כרבי דוסא בזהויה דכל
החזון בו וי"ל דהכל סבר לאביעית
אימא דהתם דאמר כל החזון בו
ידו על התחתונה לאתויי דקמתי וי"מ
דקמתי לה בלשון הלכתא פסיקתא
דלישנה דכל החזון וכל המשנה משמע
לפסוק הלכתא: ה' הנותן מעות
לש"והו. נראה דמיידי שנותן למחצית
שכר אס פחתו פחתו לו ואס הותרו
הותרו לאמנע מכאן יש להביא ראיה
אס אדם נותן מעות לחבירו למחצית
שכר ואמר ע"מ שלא תלוש אלף על
משכונות ואס תשנה יהא ברשותך
לחייב בכל דבר ואס פחתו פחתו לך
שאיין זה רביית דהא הכא אס שינה
מדעתו אמר אס פחתו פחתו לו
אפ"ה אס הותרו הותרו לאמנע
ולא הוי רביית כיון דאס לא היה
משנה דעתו לא היו כולן ברשותו אלף
השכר והפסד לאמנע דכין פלגא
מלוה ופלגא פקדון:

סחם עצים להסקה ניסנו. ולא להאיר הלכך עצים נינוה ומעיקרה
לא חל עליהו שביעית. אבל ספיקי סמים סתמן לנביעה הלכך חל
עליהו קדושה ואסירי לאחר הביעור אף להסקה. ועלי קנים וגפנים
יש שאוכלין אותן ויש שמסיקין אותן הלכך בחר מחשבת לקיטה אזלין:
תנאי היא. איכא תנאי דאמר סחם
עצים להסקה נמנו ולא חייילא שביעית
אפילו אע"פ דמשחן ואיכא למאן דלית
ליה ואע"פ דמשחן מיהא חייילא:
לפוך המשנה. אין שורין פשתן בין
של שביעית וכן אין מכנסין בגדים
דהוי סמורה: מי שהתנאי וביעורו
שזה. הנאה שהיא בשעה שהוא כלה
מן העולם אמה יכול ליהנות מפירות
שביעית קודם זמן הביעור: י' יאלו
משרה וכבוסה. משמעה שמיילין
פשתן או בגד בין נתקלקל ונבדל
והתנאי אינו אלף עד שלשה ימים
וד' עד שיהא הפשתן שרוי וכן הבגד.
והיינו תנאי דרצנן סברי סחם פירות
לאכילה וחייילא עליהו קדושת שביעית
כדאמרן לעיל דכל דבר שהתנאי
וביעורו שזה חייילא הלכך אפילו לקטן
למשרה וכביסה לא מהניא מחשבה
לאפקועי אסורן ליהיו כעלי קנים
שלקטן לעצם דמשחן דהתם
סתמיהו להכי ולהכי אלף פירות
סתמן לאכילה ומשעה יצירתן חיי
קדושתן ותו לא מהני מחשבה
לאפקועי ואסורין למשרה וכביסה
דאין נהינן בקדושת שביעית אלף
הנאה הדומה לאכילה וגבי עצים
נמי סחם עצים להסקה נמנו ולא
חייילא אפילו אע"פ דמשחן ור' יוסי
סבר לא אמרין סחם פירות לאכילה
ניתנו ומהניא זהו מחשבה כעלי
קנים וגפנים דהיכל דליקטן למשרה
הוי דבר שהתנאי אחר ביעורו ולא
חל עליהו שביעית כן מצינו ויש
לנוותן אחרים שן שמעתי והגו:
למלוגמא. אלנפסט"ר: אינה שזה
בכל אדם. אינה נריכה אלף לחולים:
לונף. שומלפין יין בביית. והאי נמי
אין שזה בכל אדם שא"ל זילוף אלף
אדם מעונג ומעודן: אפיקטיון.
ושי"ט להקיא: איכא נמי משרה
וכביסה. והכל לא נקט אלף דבר
שאיין שזה בכל אדם: מלוה בשטר
אין נפרעין מהן. לפני אידיהן מפני
ששמהם היא לו ואילו ומודה לעכו"ם
ביום חגם ורצנן סברי אסור לפורען
ולפרע מהן כלל: ואביעית אימא.
הך סתמא דלא עיקר הוא דקמתי לה
התם דב"מ (עו.) גבי הלכתא פסיקתא
דהא לא שייכא התם ולא תני אלף משום
פיקוק הלכה שפסקה התנאי עם כל
החזון בו שלא נחלק אדם עליהן:
ליקח

א) וצ"ל לנ. סוכה מ.
נדרים סכ': א) סוכה
מ. א) נסוח י. ושי"ט.
ד) ע"ז י. א) סוכה
יאל. א) וצ"ל לנ. ושי"ט.
א) וצ"ל לנ. א) נעיל
ק: וצ"ל לנ. א) נעיל
ע"ז י. א) עין דריש
במס' סוכה שכתב פי אחר,
א) וצ"ל לנ. א) נעיל
מס' יש צ"מ וריש ב"ב.
א) וצ"ל לנ. א) נעיל
ד"ה זכר.

תורה אור השלם

1. ויהיה שבת הארץ
לכם לאכלה לך
ולעבדך ולחיותך
והקדש עמך:
ויקרא כו ה

גליון הש"ס

גמ' יצא משרה ובכוסה.
עין כנורות דף י' ע"ב
מס' ד"ה ודאי:

לעני רש"י

אלנפסט"ר
[אנפסט"ר] א. רייה.
ורשי"ט ורומי"ט. א. סם
הקאה.

רבינו חננאל

אמר רב כהנא עצים
להסקה, שדחתה (אתה)
[אותן] מלהיות בהן
קדושת שביעית מפני
שהתנאי אחר ביעורן.
תנאי היא כו' עד הנה רבנן
הוא דרבי הונא בשעת
ביעורן אכל ר' יוסי לא
בעי. לאכלה ולא לעשות
אפיקטיון בלשון מקרא
הוא הקיא. ורשמייה שורה
ג' מלות אפיק טיפ' זין,
הוציא עודף המזון. כי כן
דרך האיסטוסמא
כשיעדיף עליה האוכל לא
תקבלו ואז תתבלבל
האיסטוסמא ויקיא האדם.

שהתנאי שזה בכל אדם ואפילו עצים להסקה (שם). מלוה בשטר אין נפרעין מהן. לפני אידיהן, מפני ששמהם הוא לאחר זמן ביום אחר, דכיון דנקט ישראל שטות עליה, כל ששטת מקטפי מיה
(ע"ז י:). אהדרינהו רב יוסף לאפיה. בכעס. (סוכה יא.). ומחלוקת ואח"כ סחם הלכה כסתם. כל מחלוקת שנהלוק מנאס ואח"כ סחם לן נמשכנו כחלד מהן, הלכה כמנו, דכיון דסתמיהו אחר
התחלוקת ש"מ דקמתי רצנן נעמייהו ומסתבא טעמיה דהאין (ע"ז י:). בין שסתם אחרים מיד דאזית מסתם, בין שסתם אחרים נמסכת אחרת בלחוד הסדר, כגון נמן נמן לנעב דמחלוקת דב"ק וסתם
בבית כל המשנה ידו על התחתונה, וסתם לן כר' יהודה דאמר אס השכח יתר על היאס כו', הלכה כסתם (בבית סב.). כל המשנה ידו על התחתונה. כגון נמן נמן לנעב לנעב דאזית ונעב שחור,
אס השכח יתר על היאס אף נמן לן שער משלם אלף דמי יאס עמי וסממנים. ואס יאס ימירה על השכח נמן לן את השכח (ב"מ עו.). אין סדר למשנה. מירא דמתחילין לאו דוקא ושתא
משנה אחרונה היא שנית ראשונה בבית המדרש (ע"ז י:). אי הכי כל מחלוקת ואח"כ סתמא כו'. אלמא קי"ל כל מחלוקת ואח"כ סחם הלכה כסתם, ביענות (מב:) צפרים החולין (ע"ז י:). כי לא
אמרין אין סדר למשנה. אלף סממין אסידרה, ה"מ בחדא מסכתא (שם). כולה בדיקין. תלמא בני (שם). ואביעית אימא משום דקמתי לה כו'. להכי אהדרינהו רב יוסף לאפיה דאי נמי אין סדר למשנה לא אפיקטיון
לנמן הלכה כר' יהודה דודאי הלכתא לא היא סתמא, דכל המשנה לא הוי שייכא למתניה התם בהשכח, דהא לא איירי בהאס פירקא בשניי אלף תמיהה התם ש"מ הלכתא קא פסוק ואילו (שם).